

Seat No. : _____

TQ-106

B.A. Sem.-III

May-2013

Philosophy (EC-I-201)

(Nyaya-Vaishesika Darshana)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

૧. (અ) જ્ઞાનનું વર્ગીકરણ સમજાવો. ૭
અથવા
પ્રત્યક્ષ સમજાવો.
- (બ) અનુમાન પ્રમાણ સમજાવો. ૭
અથવા
જલ્પ અને વિતંડાને સમજાવો.
૨. (અ) ઈશ્વરના અસ્તિત્વની દલીલો આપો. ૭
અથવા
આત્માના અસ્તિત્વની દલીલો આપો.
- (બ) વૈશેષિક દર્શનનો પરિચય આપો. ૭
અથવા
અસત્કાર્યવાદ સમજાવો.
૩. ટૂંકનોંધ લખો : (કઈ ચાર) ૧૭
(૧) સામાન્ય
(૨) અભાવ
(૩) ભ્રમ
(૪) સંશય
(૫) આત્માનું સ્વરૂપ
(૬) ઈશ્વરનું સ્વરૂપ
(૭) વિશેષ
(૮) ગુણ

૪. ટૂંકમાં જવાબ આપો :

૧૨

- (૧) પ્રમાણ એટલે શું ?
- (૨) પ્રમેય એટલે શું ?
- (૩) ગમન એટલે શું ?
- (૪) શબ્દ એટલે શું ?
- (૫) ઉપમાન એટલે શું ?
- (૬) જ્ઞાન એટલે શું ?

૫. ખાલી જગ્યા પૂરો :

૧૪

- (૧) ન્યાય કુસુમાંજલિના લેખક _____ છે.
- (૨) પ્રમેયો _____ છે.
- (૩) શંકરના મતે આત્મા _____ છે.
- (૪) ચાર્વાક દર્શન _____ છે.
- (૫) ગુણના _____ પ્રકારો છે.
- (૬) ગુણના _____ લક્ષણો છે.
- (૭) ન્યાય દર્શનના પ્રણેતા _____ છે.
- (૮) વૈશેષિક દર્શનના પ્રણેતા _____ છે.
- (૯) _____ પ્રમાણ સાધન છે.
- (૧૦) અપ્રમાણના _____ પ્રકારો છે.
- (૧૧) પ્રમાણના _____ પ્રકારો છે.
- (૧૨) પ્રમેયના _____ પ્રકારો છે.
- (૧૩) સામાન્યના _____ પ્રકારો છે.
- (૧૪) અપવાદ એટલે _____.

_____

Seat No. : _____

TQ-106

B.A. Sem.-III

May-2013

Philosophy (EC-I-201)

(Nyaya-Vaishesika Darshana)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Explain the classification of knowledge. 7
- OR**
- Explain the Pratyaksha.
- (B) Explain the Anumana Pramana. 7
- OR**
- Explain the Jalpa and Vitanda.
2. (A) Give arguments of Existence of God. 7
- OR**
- Give arguments of Existence of Self.
- (B) Give an introduction to Vaishesika Darshana. 7
- OR**
- Explain the Asattakaryavada.
3. Short notes (any **four**) : 16
- (1) Samanya
- (2) Abhava
- (3) Error
- (4) Sansaya
- (5) Nature of Self
- (6) Nature of God
- (7) Particularity
- (8) Quality

4. Answer in short : 12
- (1) What is Praman ?
  - (2) What is Prameya ?
  - (3) What is Gaman ?
  - (4) What is word ?
  - (5) What is Upman ?
  - (6) What is Knowledge ?

5. Fill in the blanks : 14
- (1) _____ is author of 'Nyayakusumanjali'.
  - (2) Prameya is _____.
  - (3) According to Shankar, the Self is _____.
  - (4) Charvaka Darshana is _____.
  - (5) There are _____ types of quality.
  - (6) There are _____ characters of quality.
  - (7) _____ is the writer of Nyaya Philosophy.
  - (8) _____ is the writer of Vaisheshika Darshana.
  - (9) _____ is tools of Prama.
  - (10) There are _____ types of Aprama.
  - (11) There are _____ types of Prama.
  - (12) There are _____ types of Prameya.
  - (13) There are _____ types of Samanya.
  - (14) Apavada means _____.
- _____